

1. Miejscowość	BRZEŻANY	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI	6. Zawartość załącznika historia cd., istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne
2. Gmina	Góra		
3. Powiat	górowski		
4. Województwo	dolnośląskie		

Historia cd.: Historyczną zabudowę wiejską tworzą niewielkie zagrody w części pñ. sytuowane luźno po wsch. stronie drogi. W części pñd zagrody ulokowane są w większym zagęszczeniu i po dwóch stronach drogi. Budynki pochodzą z k. XIX, pocz. XX w. Są to skromne obiekty murowane o prostych, zwartych bryłach, opartych na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi, z pokryciem z dachówki o elewacjach wykończonych tynkiem rzadziej ceglanych. W zabudowie miejscowości wyróżnia się historyczna wieżowa stacja transformatorowa, budynek szkoły (obecnie dom mieszkalny nr 27). Na terenie wsi zachowane są historyczne, kamienne nawierzchnie (droga w kierunku Sicin, podwórza). Zapewne ok. poł. XIX w., na pñd., w znacznym oddaleniu od miejscowości założono cmentarz ewangelicki. Został on zamknięty w 1963 roku. W 1973 wydano decyzję o jego likwidacji.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowanie nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, w szczególności na zatyłach działek, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formule, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie: zachowanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji i układu przestrzennego wsi, rozplanowania dróg, placów, przebiegu linii zabudowy, historycznych podziałów funkcjonalnych, prowadzenie działań i robót budowlanych w zabytkach i obiektach historycznych zgodnie z zasadami ochrony zabytków, w nowych obiektach kontynuacja lokalnej tradycji budowlanej w zakresie kompozycji przestrzennej lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, formy architektonicznej, zastosowanych materiałów wykończeniowych, zachowanie i utrzymanie historycznych dominant i wyróżników przestrzennych, w tym: zespołu pałacowo - parkowo – folwarcznego w pñ. części miejscowości, zachowanie budynku obory i reliktywów założenia pałacowego, parku i folwarku w pñd. części wsi, zachowanie historycznych kamiennych nawierzchni.

Bibliografia, źródła: Gmina Góra. Studium środowiska kulturowego, M. B. Czystoń, D. Wiśniewska, E. Dymarska, Wrocław 2006, archiwum zakładowe DWKZ

Materiały kartograficzne

Messtischblatt – nr 4264 arkusz SEITSCH 1938 r.
Messtischblatt – nr 4264 arkusz SEITSCH 1944 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

sierpień 2024 r. mgr Beata Basa Miodyńska

